HÄRJEDALENS KOMMUN
HERJEDAELIEN TJÏELTE

Reglemente för skolskjuts

Dokumentets namn	Reglemente för skolskjuts	Diarienr	KS 2025/957
Dokumenttyp	Reglemente		
Fastställd av	Bildningsutskottet	Datum och paragraf	2025-11-20 Bu § 66
Dokumentansvarig/processägare	Skolskjutshandläggare	Giltighetstid	Tills vidare
Reviderat datum			
Aktualitet kontrollerad			
Övrig info			

Skolskjutsreglemente för Jämtlands län

Rekommendationsbeslut taget av: Barn- och utbildning Jämtlands län (BUZ)
Datum: 9 dec 2019
Dokumentet gäller för: Jämtlands län
För revidering ansvarar: Barn- och utbildning i Jämtlands län (BUZ)
Rev. datum: 3 maj 2022

Innehållsförteckning

1. Bakgrund 3
2. Vem är berättigad till skolskjuts 4
3. Elevens bostadsadress 4
4. Ålder och avstånd 4
5. Väntetider 6
6. Trafikförhållandena 6
7. Funktionsnedsättning 6
8. Annan särskild omständighet 7
9. Skolskjuts enligt tilläggsregeln 7
10. Ansökan om skolskjuts 7
11. Avsteg från reglementet 8
12. Ändrat behov 8
13. Självskjuts 8
14. Ungdomskort/ Elevkort 8
15. Försenade elever 9
16. Avbokning av särskild skolskjuts 9
17. Skolskjutsvägar/ väghållning 9
18. Vid extrema förhållanden 9
19. Information och ansvar 9
20. Överklagande av beslut 11
21. Framtagningsprocess, förankring och uppföljning 11

1. Bakgrund

Rätten till skolskjuts regleras huvudsakligen i Skollagen (2010:800). Skolskjuts är en rättighet för de eleverna i förskoleklass (F), grundskola (1-9), särskola och gymnasiesärskola med offentlig huvudman, som går i den skolenhet där kommunen har placerat dem och som uppfyller skollagens förutsättningar för att beviljas skolskjuts (huvudregeln).

Utgångspunkten för bedömningen av om rätt till skolskjuts föreligger är:

- Elevens ålder
- Färdvägens längd
- Trafikförhållandena
- Funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

Även elever som går i förskoleklass, grundskola, särskola och gymnasiesärskola i andra skolenheter än den enhet där kommunen skulle ha placerat dem, eller anordnad av fristående huvudman, kan ha rätt till skolskjuts om vissa ytterligare förutsättningar än de ovan angivna är uppfyllda. Utgångspunkten för dessa förutsättningar är att anordnande av skolskjuts för dessa elever kan ske utan att det medför organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen (tilläggsregeln, se punkt 9).

De ovan beskrivna situationerna benämns nedan som huvudregeln respektive tilläggsregeln.

Gymnasiesärskola i annan kommun än sin hemkommun

En elev som med stöd av bestämmelserna om förstahandsmottagning och riksrekryterande utbildning i 19 kap. 35–37 §§ skollagen går i en kommunal gymnasiesärskola i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs (den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas och kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun). Veckoslutsresor är ej skolskjuts och anordnas ej av hemkommunen. Vårdnadshavare svarar för dessa resor.

Särskild prövning i varje enskilt fall

En prövning av rätten till skolskjuts ska ske individuellt i varje enskilt fall med utgångspunkt i de lagregler som reglerar rätten till skolskjuts. Samtliga förutsättningar som kan medföra rätt till skolskjuts skall prövas och det skall i varje enskilt fall framgå att prövningen haft en sådan omfattning.

Allmänna kommunikationer och särskild skolskjuts

Skolskjuts planeras i första hand med kollektiv linjetrafik. I det fall detta inte är möjligt kan skolskjuts anordnas genom särskilt upphandlade transporter.

2. Vem är berättigad till skolskjuts

Elever i förskoleklass, grundskola, särskola och gymnasiesärskola som har samma hemkommun som skolan, har rätt till skolskjuts i enlighet med gällande lagregler och detta reglemente. Gymnasieelever är ej berättigad till skolskjuts. För frågor kring detta, kontakta respektive gymnasieskola alternativt kommunen där gymnasieskolan är belägen. Se *Lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (1991:1110).*

Med hemkommun avses den kommun som eleven är folkbokförd i. För den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här, avses med hemkommun den kommun som han eller hon stadigvarande vistas i eller, om han eller hon saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som han eller hon för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller den som är kvarskriven i en kommun enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481).

Elever inom fritidshemsverksamhet har ingen lagstadgad rätt till skolskjuts, för resa till och från fritidshemmet. Vårdnadshavare ansvarar för resa till och från fritidshemmet. Skolskjuts beviljas endast i anslutning till elevers schemalagda skoltid. T.ex. Elev som har fritidshemsplats endast före skoltid har rätt till skolskjuts hem från skolan, medan elev som har fritidshemsplats efter skoltid har rätt till skolskjuts för resan till skolan.

3. Elevens bostadsadress

Utgångspunkten för elevens rätt till skolskjuts utgörs av elevens bostadsadress vilken som huvudregel är densamma som elevens folkbokföringsadress. I vissa fall kan utgångspunkten utgöras av en bostadsadress som inte är elevens folkbokföringsadress t.ex. vid placering i korttidsboende.

I vissa fall vid gemensam vårdnad anses eleven ha två bostadsadresser. Dessa fall benämns nedan växelvis boende. Om förutsättningar för växelvis boende är uppfyllda ska en bedömning av elevens rätt till skolskjuts göras med utgångspunkt i elevens båda bostadsadresser.

Förutsättningar för växelvis boende

- Båda bostadsadresserna är belägna inom samma kommun som skolan varav minst en inom upptagningsområdet för anvisad skola
- Föräldrarna ska ha gemensam vårdnad som styrks via underskrift
- Boendet ska bygga på ett fast och varaktigt arrangemang och vara likvärdigt fördelat på de båda adresserna, t.ex. boende varannan vecka på respektive adress

4. Ålder och avstånd

Även ålder och avstånd är utgångspunkter för bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts. Med avstånd menas den kortaste användbara vägen från elevens bostad till den skola eleven anvisats. Med bostad avses folkbokföringsadressen och med skola avses infart till skolområde.

Skolskjutshållplats kan vara ordinarie hållplats för linjetrafik, eller annan plats som bedömts lämplig av Länstrafikens trafikplanerare och kommunens skolskjutshandläggare i samråd med entreprenör. Endast i undantagsfall hämtar en skjuts vid elevs bostad. Det är respektive kommun som avgör vilket mätverktyg som ska användas vid avståndsmätning.

Elever i förskoleklass, grundskola, särskola och gymnasiesärskola som går i den skolenhet där kommunen har placerat dem har rätt till skolskjuts om avståndet mellan bostaden och skolan överstiger

- 2 km för elev i skolår F-3
- 3 km för elever i skolår 4-6
- 4 km för elever i skolår 7-9

Ovan angivna avståndsregler gäller även för avstånd till anvisad hållplats och uppsamlingsställe, som vidare beskrivs nedan.

Vid bedömning av skolskjuts med allmänna kommunikationer ska kontrolleras att tidtabeller på ett acceptabelt sätt överensstämmer med elevens schemalagda skoltider. Om tidtabellen medger att allmänna kommunikationer endast kan användas i en färdriktning så ska allmänna kommunikationer användas i den färdriktningen såvida det inte finns skäl för annan bedömning för att kunna uppfylla skollagens krav på skolskjuts.

Elever som bor i ett, av kommunen definierat, sammanhållet bostadsområde kan behandlas lika vid bedömning av rätt till skolskjuts. Gångavstånd till skolan eller till på eller avstigningsplatsen kan därmed, för de barn som bor närmast i området, understiga ovan angivna avstånd. Med samma princip kan elever som bor längst bort i det sammanhållna bostadsområdet överstiga ovan angivna avstånd utan att beviljas skolskjuts.

Anvisad hållplats med allmänna kommunikationer

Om gångavstånd mellan bostaden och hållplatsen för linjetrafik/ tågstation är mer än tidigare angivna avståndsregler beviljas särskild skolskjuts. Detsamma gäller om eleven till följd av trafikförhållandena, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet enligt skollagen är berättigad till skolskjuts för vägen mellan bostaden och hållplatsen för linjetrafik/ tågstation.

Uppsamlingsställen

I de fall eleven är hänvisad till ett uppsamlingsställe, där fler elever hämtas upp, skall eleven ta sig till och från hemmet och till anvisat uppsamlingsställe.

5. Väntetider

Särskild skolskjuts på grund av lång väntetid

Kommunen strävar efter att minimera väntetider i samband med skolskjuts. Väntetiden på skolan före skolstart och vid hemresa bör inte överstiga 5 timmar per vecka. De första 15 minuterna innan första lektionens början och efter sista lektionens slut räknas inte som väntetid.

Elevens ordinarie schema är utgångspunkt vid bedömningen. Väntetider som uppstår tillfälligt t.ex. på grund av inställda lektioner eller liknande berättigar inte till särskild skolskjuts. Förseningar eller tillfälligt inställda turer med den ordinarie linjetrafiken berättigar inte till särskild skolskjuts.

6. Trafikförhållandena

Bedömning av trafikförhållandena utifrån skollagen görs av skolskjutsansvarig, med stöd av trafikplanerare. Bedömning görs utifrån om det föreligger någon form av förhöjd riskbild mot vad generellt är godtagbar trafikmiljö för en elev. Det är ett flertal punkter som har betydelse vid denna bedömning bl.a.

- Trafikmängd/ trafikintensitet längs vägen
- Trafikslag längs vägen
    - Andel tung trafik
    - Genomfartstrafik
- Vägens bredd och siktförhållanden, förekomsten av gång och cykelbana etc.
- Förekomsten av kurvor och krön
- Förekomsten av vägbelysning
- Trafikföreskrifter för vägen
- Behöver väg korsas och förutsättningar för det, t.ex. bevakat övergångsställe
- Trafikanternas kännedom om vägen och andra trafikanter som regelmässigt trafikerar vägen (t.ex. på mindre vägar som i huvudsak används av boende i området)
- Elevens ålder och trafikmognad

I vissa situationer kan bedömningen av trafikförhållandena innebära att dessa inte är godtagbara under del av skolåret till följd av mörker och snö. I sådana situationer kan s.k. vinterskolskjuts vara ett alternativ. Vinterskolskjuts kan beviljas för perioden vecka 45 fram till vecka 13.

7. Funktionsnedsättning

Bestående funktionsnedsättning

Vid funktionsnedsättning skall en individuell bedömning göras av huruvida funktionsnedsättningen påverkar elevens möjligheter att ta sig till skolan på egen hand. Detta gäller både fysiska och psykiska funktions-

nedsättningar. Eleven och dess vårdnadshavare ansvarar för att relevant underlag för bedömningen tas fram, exempelvis medicinskt utlåtande från läkare eller liknande underlag som styrker funktionsnedsättningen. Skolskjuts kan beviljas om en elev har en funktionsnedsättning med beräknad varaktighet på mer än 12 veckor som gör att eleven har svårt att själv ta sig till och från skolan.

Tillfällig funktionsnedsättning

Vid tillfällig funktionsnedsättning ansvarar vårdnadshavare för eventuell skolskjuts. Ersättningsanspråk görs i första hand till kommunens olycksfallsförsäkring och vårdnadshavaren ansvarar för att anmälan görs. Vid planerad operation tar vårdnadshavare i första hand kontakt med sitt försäkringsbolag.

8. Annan särskild omständighet

Skollagen innehåller även en skyldighet för kommunen att anordna skolskjuts för elever på grund av ”annan särskild omständighet”. Syftet med denna punkt är att fånga upp situationer där det framstår som nödvändigt eller motiverat att bevilja skolskjuts trots att skolskjuts inte kan beviljas på grund av färdvägens längd, trafikförhållandena eller funktionsnedsättning hos elev. Bedömningen görs utifrån de förutsättningar som är aktuella i det enskilda ärendet.

9. Skolskjuts enligt tilläggsregeln

Elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem är endast berättigade till skolskjuts om de uppfyller skollagens krav på skolskjuts. En förutsättning är att skolskjuts kan anordnas av kommunen utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Detta gäller även elever som går i en annan kommuns skola på grund av särskilda skäl eller på grund av eget val.

Om skolskjutsen till den av eleven valda skolan är dyrare än vad det skulle ha varit i placeringsskolan saknas rätt till skolskjuts.

Om förutsättningarna för skolskjuts enligt tilläggsregeln inte är uppfyllda till följd av organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, har eleven inte heller rätt att få ersättning för skolskjuts upp till det belopp som skolskjutsen skulle kostat om eleven valt att gå i placeringsskolan.

10. Ansökan om skolskjuts

För elev i årskurs F-9, som uppfyller avståndskriterierna till anvisad skola, skall vårdnadshavare anmäla behov av skolskjuts, enligt anvisning på kommunens hemsida, inför varje nytt läsår.

Ansökan om skolskjuts på grund av trafikförhållande, funktionsnedsättning, växelvis boende eller annan särskild omständighet, görs av elevens vårdnadshavare på särskild blankett som finns att hämta på respektive kommuns hemsida. Förnyad dispensansökan görs inför varje läsår.

11. Avsteg från reglementet

Reglementet utgör tillämpningsföreskrifter till gällande lagregler om skolskjuts. Om reglementet i något avseende strider mot lagregler eller mot fastställd tolkning av skolskjutsbestämmelserna skall reglementet inte tillämpas i dessa delar.

Om det på grund av särskilda skäl skulle framstå som orimligt att tillämpa gällande reglemente på sätt som föreskrivs i ett enskilt ärende skall ärendet tas upp till behandling i respektive kommuns nämnd/ utskott och kan då i det enskilda fallet besluta om annan tillämpning av reglementet.

12. Ändrat behov

Beslut om skolskjuts fattas för ett läsår i taget och det är därmed tidsbegränsat. Av beslutet skall det framgå att kommunen vid förändring av de omständigheter som legat till grund för skolskjutsbeslutet, kan komma att ändra beslutet samt att den enskilde eleven och dennes vårdnadshavare är skyldig att anmäla till kommunen om förutsättningarna förändrats. Förutsättningarna för skolskjutsen kan komma att justeras på grund av ändrade förhållanden.

13. Självskjuts

Om det finns särskilda skäl kan kommunen i samråd med vårdnadshavaren avtala om s.k. självskjutsersättning. Det innebär att vårdnadshavare tar över det dagliga ansvaret för elevens transport till och från skolan mot en ersättning. Med särskilda skäl menas att självskjutsen utgör en lösning på ett svårlöst skolskjutsproblem. Ersättningsbelopp vid självskjuts följer skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil. I enstaka speciella fall kan annan ersättning utgå. Ersättning betalas inte ut retroaktivt.

14. Ungdomskort/ Elevkort

Alla barn och ungdomar mellan 6 och 19 år som är folkbokförda i kommunerna Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokoms, Ragunda, Åre och Östersund får ett ungdomskort av kommunen. Ungdomskortet ger eleven fritt resande i hela länet året om med Länstrafiken, Stadsbussarna (ej nattbussarna) i Östersunds tätort samt på Norrtåg inom länet. Detta kort ska användas av de elever som åker med buss eller tåg till och från skolan. Ungdomskortet är personligt och gäller för obegränsat antal resor. Vid förlorade/ trasiga ungdomskort kan eleven erhålla ersättningskort till självkostnadspris genom sin hemkommun.

I Strömsunds kommun får eleven ett s.k. elevkort som gäller för resa med linjelagd trafik till och från skolan.

Läs mer om ungdomskortet/ elevkortet på din kommuns hemsida.

15. Försenade elever

Skolskjutsen kan inte vänta på elever som inte finns på uppsamlingsstället på utsatt tid. Anges avgångstiden som ett tidsintervall ska eleven finnas på den anvisade platsen när tidsintervallet börjar. Om eleven är försenad till den ordinarie turen beviljas inte någon extratur.

16. Avbokning av särskild skolskjuts

Elevs sjukfrånvaro eller annan frånvaro ska alltid anmälas till skolskjutsentreprenören eftersom samordning sker av skolskjutsar. Avbokning ska göras senast en dag i förväg. Vid plötslig sjukdom görs avbokning omgående.

Elev får inte spontant utebli från skolskjutsen utan att det meddelats senast en dag i förväg. Vårdnadshavare kan bli ålagd att betala en avbeställningsavgift om avbokning inte skett i tid.

17. Skolskjutsvägar/ väghållning

Skolskjutsvägar är allmänna vägar samt enskilda vägar som i överensstämmelse med gällande regler och krav avseende vägarnas standard och utformning uppbär statliga och/ eller kommunala underhållsbidrag.

För att skolskjutsfordon skall trafikera enskild väg krävs att den är i farbart skick, t.ex. plogad och sandad, annars har entreprenören ej någon skyldighet att utföra skoltransport på enskild väg.

18. Vid extrema förhållanden

Vid vissa extrema förhållanden såsom oframkomligt väglag, naturkatastrofer eller andra extraordinära omständigheter kan kommunen inte garantera att skolskjuts kan utföras i enlighet med vad som beslutats. I dessa fall utgår inte ersättning till eleven och dennes vårdnadshavare. Kommunen skall vid sådana förhållanden snarast upplysa om detta enligt kommunens rutiner.

19. Information och ansvar

Kommunen

Kommunen har ansvaret för eleven när eleven klivit av skolskjutsen vid skolan, under väntetid på skolan, samt innan påstigning vid skolan före hemfärd. Under färd till och från skolan har kommunen ansvaret, men ansvaret är enligt avtal överlämnat till skolskjutsentreprenören.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare har alltid ett ansvar för sitt barn på väg till och från skolan. Ansvaret gäller oberoende av väder eller årstid.

Där avståndsgränsen inte uppfylls och där skolskjuts beviljas på grund av att färdvägen bedöms som trafikfarlig och riskfylld utöver det normala tar kommunen en del av det ansvaret och anordnar skolskjuts.

Vårdnadshavaren ansvarar för barnet på vägen mellan bostad och anvisad påstigningsplats. Vårdnadshavaren ansvarar även för att barnet är vid utsedd påstigningsplats på anvisad tid. Om barnet missat skolskjutsen är det vårdnadshavarens ansvar att se till att eleven kommer till skolan. Vårdnadshavare förutsätts svara för att barnet förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt. Det kan innebära att barnet måste följas till skolan eller hållplatsen, under så lång tid som det behövs för att barnet ska klara att gå till skolan eller hållplatsen på egen hand. Vårdnadshavaren ansvarar under väntetiden vid påstigningsplatsen i anslutning till hemmet.

Vårdnadshavaren har ett ansvar för att barnet följer gällande ordningsregler.

Vårdnadshavare ansvarar också för att omgående informera kommunens ansvariga för skolskjutsar, gällande omständigheter som kan påverka barnets rätt till skolskjuts, exempelvis flytt eller att barnet skrivs in i fritidshemsverksamheten och inte behöver skolskjuts i samma omfattning. Vid växelvis boende ansvarar vårdnadshavarna för att i god tid lämna in ett schema över barnets vistelsetider så att skolskjutsen kan samordnas.

Om barnet bor så att skolskjutsen kör en särskild sträcka för just det barnet ska vårdnadshavare omgående meddela skolskjutsentreprenören vid sjukdom eller annan tillfällig frånvaro.

Skolskjutsentreprenören avgör om skrymmande utrustning, exempelvis cykel eller skidor, kan tas med under transporten. Vårdnadshavaren är ansvarig att ta reda på vad som gäller för aktuell resa.

I de fall där vårdnadshavare själva skjutsar barnet till skolan övergår tillsynsansvaret till skolan när skoldagen börjar. På motsvarande sätt övergår tillsynsansvaret till vårdnadshavare när skoldagen slutar.

Eleven

Eleven ansvarar för att följa gällande ordningsregler och inte uppträda störande i samband med skolskjutsen.

Entreprenör / Förare

Föraren av skolskjutsfordonet ansvarar för ordningen under färd och ska rapportera om en elev missköter sig. Rutin för denna rapportering överenskommes i entreprenörens avtal. Föraren ansvarar också för att fordonet framförs på ett trafiksäkert sätt i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter.

20. Överklagande av beslut

Kommunens beslut om skolskjuts kan överklagas som förvaltningsbesvär. Förvaltningsbesvär innebär att såväl beslutets laglighet som dess lämplighet prövas. Förvaltningsdomstolen har därmed rätt att upphäva och ändra beslut fattat av kommunen. Samtliga kommuner i Jämtlands län lyder under Förvaltningsrätten i Härnösand.

Den som berörs av beslutet har rätt att överklaga. Överklagandet ska lämnas skriftligt inom tre veckor efter att den sökande har tagit del av kommunens beslut. Överklagandet skickas först till kommunen som då gör en omprövning av beslutet. Om kommunen står fast vid sitt beslut skickar kommunen ärendet vidare till förvaltningsdomstolen i Härnösand.

21. Framtagningsprocess, förankring och uppföljning

Dokumentet har tagits fram på uppdrag av BUZ. Barn- och utbildning Jämtlands län. Ansvariga för framtagandet har Barn- och utbildningssamordnare på Region Jämtland Härjedalen samt projektledare på Länstrafiken varit. Dokumentet har förankrats hos varje enskild kommun samt Jämtlands gymnasieförbund.

Dokumentet ska ses som ett reglemente som gäller hela Jämtlands län. Riktlinjer arbetas fram i varje enskild kommun. Dokumentet följs upp och revideras om behov uppstår på initiativ av BUZ.

Skolskjutsreglemente för Jämtlands län ska finnas tillgängligt på samtliga kommuners hemsidor.